



**Република Србија**  
**АПЕЛАЦИОНИ**  
**СУД У БЕОГРАДУ**  
**Гж2 364/21**  
**14.7.2021. године**  
**Београд**

**У ИМЕ НАРОДА**

**АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ**, у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, Светлане Павић и др Драгице Попеску, чланова већа, у парници **тужиоца АА** из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Јелица Гојковић, адвокат из Београда, ул. Вука Караџића бр. 8/1, против **тужених малолетног ББ** из ..., ул. ... бр. ..., чији је законски заступник мајка **ВВ** из ... и **ВВ** из ..., ул. ... бр. ..., с боравиштем на адреси ... бр. ..., чији је пуномоћник Марија Петровић, адвокат из Београда, ул. Братства јединства бр. 105а, ради утврђења очинства, одређивања модела виђања и издржавања, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П2.бр. 121/20 од 08.04.2021. године, у седници већа одржаној дана 14.7.2021. године, донео је:

**ПРЕСУДУ**

**ОДБАЦУЈЕ СЕ** као недозвољена жалба тужених изјављена против одлуке из става другог изреке пресуде Вишег суда у Београду П2.бр. 121/20 од 08.04.2021. године.

**ОДБИЈА СЕ** као неоснована жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П2.бр. 121/20 од 08.04.2021. године у ставу првом, трећем, четвртном и шестом изреке.

**ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке пресуде Вишег суда у Београду П2.бр. 121/20 од 08.04.2021. године, тако да **СВАКА** странка сноси своје трошкове поступка.

**Образложење**

Пресудом Вишег суда у Београду П2.бр. 121/20 од 08.04.2021. године, ставом првим изреке одређена је привремена мера, па је утврђен модел личних контаката између тужиоца и његовог малолетног детета ББ, тако што ће тужилац виђати дете

сваког уторка и четвртка у трајању од 2 сата дневно, у времену у зависности од радних обавеза оца, у периоду од 11,00 до 13,00 часова (уколико отац ради после подне) или од 17,00 до 19,00 часова (уколико отац ради пре подне или уколико дете буде похађало вртић), као и сваки други викенд у периоду од петка у 19,00 часова, па до недеље до 18,00 часова, тако што ће отац преузимати дете испред зграде у којој малолетни ББ живи с мајком, и враћати га мајци или другој поузданој особи коју одреди мајка и о томе обавестити оца, испред исте зграде или крај ... улице према ... или другом јавном месту према договору родитеља. Ова привремена мера ће бити на снази до правноснажног окончања парничног поступка. Ставом другим изреке, поверен је на чување, васпитање и старање малолетни ББ мајци ВВ из ..., ул. ... бр. ..., с боравиштем на адреси ... бр. ..., која ће самостално вршити родитељско право. Ставом трећим изреке обавезан је тужилац да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета ВВ месечно плаћа износ од 35.000,00 динара, почев од дана подношења тужбе, па убудуће и то сваког 01-ог до 05-ог у месецу за текући месец, а на рачун законског заступника малолетног детета, мајке ВВ који се води код "Banca Intesa" рачун бр. ..., све док за то постоје услови или док пресуда у овом делу не буде измењена другом пресудом, у року од 15 дана. Ставом четвртим изреке уређен је модел личних контаката између тужиоца и његовог малолетног детета ББ, тако што ће тужилац виђати дете сваког уторка и четвртка у трајању од 2 сата дневно у времену у зависности од радних обавеза оца, у периоду од 11,00 до 13,00 часова (уколико отац ради после подне) или од 17,00 до 19,00 часова (уколико отац ради пре подне или ако дете буде похађало вртић), као и сваки други викенд у периоду од петка у 19,00 часова, па до недеље до 18,00 часова, половину зимског и летњег распуста, на дан очеве крсне славе, дете ће наизменично код оца и мајке проводити државне и верске празнике, као и дан рођендана детета, односно сваки други државни и верски празник дете ће провести код оца, као и сваки други рођендан. Отац ће преузимати дете од мајке или друге поуздане особе коју одреди мајка и о истој обавестити оца испред зграде у којој дете живи с мајком, односно другом јавном простору, крај ... улице према ... или другом јавном месту према договору родитеља. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 279.800,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате, у року од 15 дана. Ставом шестим изреке одбијен је предлог тужених за укидање привремене мере одређен решењем Вишег суда у Београду П2.бр. 147/18 од 19.02.2019. године.

Против наведене пресуде тужени су благовремено изјавили жалбу, побијајући пресуду из свих законом прописаних разлога.

Тужилац је дао одговор на жалбу тужених.

Апелациони суд у Београду је испитао првостепену пресуду у границама законских овлашћења, прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11, са свим изменама и допунама) и оценио да је жалба тужених делимично недозвољена и делимично основана.

Испитујући претходну дозвољеност жалбе тужених, изјављену против одлуке из става другог изреке пресуде Вишег суда у Београду П2.бр. 121/20 од 08.04.2021.

године, Апелациони суд у Београду је оценио да је иста недозвољена, јер тужени немају правни интерес да се жале против наведене одлуке, с обзиром да је одлука донета у њихову корист, имајући у виду да је наведеном одлуком малолетни ББ поверен на чување, васпитање и старање мајци ВВ која ће самостално вршити родитељско право. Дакле, будући да је ставом другим изреке побијане пресуде малолетни ББ поверен мајци на самостално вршење родитељског права, то тужени малолетни ББ и ВВ немају правни интерес да побијају пресуду у овом ставу, те је њихова жалба у том делу сагласно члану члана 389, у вези са чланом 378 ЗПП, недозвољена. Имајући у виду изнете разлоге, без утицаја је на другачију одлуку околност да се у овом случају ради о захтеву о коме је првостепени суд већ одлучивао у овом поступку.

Из изнетих разлога, овај суд је применом одредбе члана 401 тач. 1 ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Надаље, побијана пресуда у осталом делу није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити другим повредама поступка које би биле битне. Изрека пресуде је јасна и разумљива, не противречи себи ни разлозима датим у њој, у пресуди је наведено довољно разлога о свим битним чињеницама, па се њена правилност и законитост могу испитати, због чега се неосновано жалбом тужених указује да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у ванбрачној заједници 4 године, из које имају заједничког сина ББ, рођеног дана ... године. Орган старатељства је мишљења да је у интересу детета да буде поверено мајци на самостално вршење родитељског права, што је уосталом и договор родитеља који се постигао приликом разговора у том одељењу. Такође, мишљење органа старатељства је да је у интересу детета одржавање личних односа детета са оцем на начин као у ставу четвртом изреке. Из допуне налаза и мишљења Центра за социјални рад од 11.12.2020. године, којим су одговорили на примедбе тужених, наведено је да је начин одржавања личних односа са оцем који је предложен у налазу и мишљењу стручног тима од 19.07.2019. године процењен у складу са потребама и интересима детета, како би се заштитило право детета да одржава и гради личне односе са родитељем са којим не живи. Начин одржавања личних односа који је предложен је у складу с будућим развојним потребама детета. У вези са примедбама да се уважи радно време мајке, Центар је напоменуо да у време када је предложен модел виђања мајка још увек била на породилском одсуству и није имала радне обавезе, док је отац радио и термин за виђање са дететом је тада одређен у складу са ритмом навика детета у вези са спавањем и храњењем. Након што би мајка почела да ради виђање би се могло организовати и даље у складу са потребама и навикама детета, с тим да би отац у терминима који су предвиђени могао преузимати дете од друге особе коју мајка одреди или коју је ангажована да брине о детету, док је мајка на послу. Уобичајен је начин да се дан рођења детета и верски државни празници који се празнују периодично организују на начин да дете наизменично тим даном борави код сваког од родитеља, што јесте уобичајен начин организовања у породицама разведених родитеља. При томе, Центар је имао у виду отежану сарадњу између самих родитеља, нарочито везано за дан

рођендана, али је пошао од тога да родитељи увек могу да се другачије договоре у складу са потребама детета, као што је нпр. да заједно организују прославу рођендана свог детета уколико дају приоритет потребама детета. Такође, је наведено да радње тужиоца, а на које је указивала тужена у свом поднеску од 21.09.2019. године, нису довеле до угрожавања детета и да није учињено с намером повређивања детета. Утврђено је да је тужилац запослен у Институту “ГГ”, повремено хонорарно ради са спортистима. Од непокретности поседује два стана, аутомобил и чамац. Примања тужиоца су око 100.000,00 динара и од кад је утврђено очинство тужилац је самоиницијативно уплаћивао 12.000,00 динара на рачун тужене сваког месеца. Тужилац има трошкове кредита у износу од 40.000,00 динара месечно, као и рачун за стан око 20.000,00 динара. Тужилац је повремено консултант у “...” и оде у ... повремено пошто наведена болница има сувласништво на том простору и тада га плаћају по учинку. Тужилац ради и у другим приватним установама у којима ради хонорарно али ту нема сталне приходе. Такође има пословну сарадњу са ... савезом, а члан је и ... агенције и има годишње приходе по 12.000,00 динара, 2-3 пута годишње. Тужена ради у IT компанији као економиста и прима зараду која је сада 50% од пуне зараде и износи 67.000,00 динара. Има и своју фирму која се бави ..., а чиме се тренутно не бави због детета. Потребе малолетног детета које је здраво и старости нешто изнад две године нису посебно процењиване.

Одлучујући о висини доприноса тужиоца у издржавању малолетног детета, суд је на основу одредбе члана 154 Породичног закона, имајући у виду критеријуме предвиђене чланом 160, 161 и 163 наведеног закона, обавезао тужиоца да на име свог доприноса за издржавање малолетног ББ месечно плаћа износ од по 35.000,00 динара почев од дана подношења тужбе па убудуће, и то сваког 01-ог до 05-ог у месецу за текући месец, а на рачун законског заступника малолетног детета, овде тужене ВВ, узимајући у обзир зараду и друге приходе тужиоца и његове могућности да доприноси издржавању малолетног детета, као и то да тужилац отплаћује кредит. Овакву одлуку суд је донео имајући у виду узраст детета, потребе тог узраста, опште имовно стање родитеља, могућности једног и другог родитеља да доприносе његовом издржавању, због чега је одлучио као у ставу трећем изреке пресуде. Одлука о начину виђања детета донета је у складу са два извештаја Центра за социјални рад и то од 19.07.2019. године као и од 11.12.2020. године, у делу који обухвата начин одржавања личних односа након навршених две године живота. Имајући у виду да је тужилац доставио доказ да је одржавање личних односа између њега и његовог малолетног сина ББ знатно отежано понашањем друготужене, то је једини начин да се тужиоцу омогући да редовно виђа сина усвајањем предлога тужиоца за одређивање привремене мере, те је суд донео одлуку као у ставу првом изреке пресуде и привремено уредио начин одржавања личних односа тужиоца и малолетног детета налазећи да су испуњени услови предвиђени чланом 449 Закона о извршењу и обезбеђењу. Првостепени суд сматра да постоји повезаност између тужбеног захтева и предложене привремене мере јер би без тражене привремене мере тужиоцу била ускраћена могућност да остварује своје родитељско право, па се одређеном привременом мером управо штити тужбени захтев и последице које би произишле неусвајањем привремене мере. Првостепени суд је донео одлуку којом је одбио предлог тужене за укидање привремене мере која је донета 19.02.2019. године, имајући у виду да је у наведеној привременој мери констатовано да она важи до правноснажног окончања поступка, као и због чињенице да из извештаја

Центра за социјални рад произлази да је комуникација између странака отежана (отежана сарадња између самих родитеља) оцењујући да је раније донета привремена мера неопходна да остане до правноснажног окончања поступка, као и да се одреди нова привремена мера која је унапред образложена.

Оцењујући наводе жалбе тужених, Апелациони суд у Београду налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјалн право, дајући за своју одлуку јасне и довољне разлоге које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Стога су неосновани наводи жалбе тужене да су нејасни разлози ожалбене пресуде јер суд у образложењу пресуде наводи да је Апелациони суд претходно укинуо пресуду у целости, налазећи тиме да је укинута и одлука о привременој мери о забрани напуштање државе од стране малолетног ВВ без сагласности тужиоца, а што представља погрешно тумачење пресуде Апелационог суда Гж2 2996/20 од 17.09.2020. године, јер одлука у том делу није ни била ожалбена, а што је првостепени суд у овом поступку то искористио да одбије предлог тужене за укидање исте привремене мере. Наиме, првостепени суд је правилно током поступка оценио као неоснован навод тужене да је испуњен услов за правноснажност дела раније донете пресуде, а која се тиче одређене привремене мере о забрани напуштања земље ВВ без сагласности оца, с обзиром да је у наведеној привременој мери констатовано да важи до правноснажног окончања поступка, као и због чињенице да из извештаја Центра за социјални рад произлази да је комуникација између странака отежана, те је правилно оценио да је и раније донета привремена мера неопходна да остане до правноснажног окончања овог поступка, због чега се овим наводима жалбе тужених не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде у том делу.

Неосновани су и наводи жалбе тужених да пресудом није усвојен ни одбијен доказни предлог пуномоћника тужених да се нови предлог о привременој мери тужиоца, а који се тиче начина уређења личних односа између тужиоца и малолетног ВВ упуту на изјашњење Центру за социјални рад, који би се изјаснио да ли је таква мера у најбољем интересу детета. Ово са разлога што је овом привременом мером само привремено био уређен модел одржавања личних контаката између тужиоца и његовог малолетног детета управо на начин како је то предложено од стране Органа старатељства, при чему се Центар за социјални рад у допуни свог налаза од 11.12.2020. године изјашњавао на примедбе тужених, због чега се наводима жалбе тужених не доводи у сумњу законитост и правилност одлуке из става првог изреке. Ово поготово код чињенице да се ради о привременој мери којом је привремено уређен начин одржавања личних односа оца са дететом, те да је трајање ове привремене мере ограничено до правноснажног окончања поступка.

Неосновани су наводи жалбе тужених: да првостепени суд није извео све неопходне доказе на којима би се на неспоран и несумњив начин утврдио модел виђања малолетног детета са оцем који би био у складу са најбољим интересом детета, нарочито имајући у виду да у моменту када је први пут сачињен предлог Центра за социјални рад динамика проширења модела виђања имала је неколико фаза, да погрешно тумачи да се навршењем одређеног узраста има применити модел везан за

тај узраст, јер је суштина предложеног модела била у његовој поступности, односно поступном продужавању временског периода које дете проводи са оцем, а ради прилагођавања детета и оца на проширење модела, те да је узраст детета служио као инструмент дефинисања појединих фаза и периода прилагођавања, те да предложени модел одржавања личних односа не садржи ниједну од фаза што је супротно правилима струке. Ово имајући у виду да је првостепени суд одлуку о начину виђања у целости донео у складу са два извештаја Центра за социјални рад и то од 19.07.2019. године, као и од 11.12.2020. године у делу који обухвата начин одржавања личних односа након завршених две године живота, с обзиром да је у међувремену малолетни ВВ напунио две године живота. При томе, тужени су током првостепеног поступка имали примедбе на налаз и мишљење Органа старатељства од 19.07.2019. године којим је одређен модел виђања малолетног детета са оцем на начин како је то и одлучено изреком пресуде, а на које примедбе се Центар за социјални рад у допуни налаза од 11.12.2020. године изјаснио остајући при датом моделу одржавања личних односа, сматрајући да је начин одржавања личних односа који је предложен у складу са будућим развојним потребама детета, због чега се наводима жалбе тужених не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде у погледу начина уређивања личних односа.

Неосновани су и жалбени наводи тужених да првостепени суд није одлучио о предлогу пуномоћника туженог да се од ПИО Фонда по службеној дужности прибави извештај о примањима туженог, којим би се утврдила стварна примања тужиоца као дужника издржавања, с обзиром да из његовог исказа произлази да његова зарада као лекара није једини извор прихода који има. Ово имајући у виду да је одредбом члана 73 и 154 став 1 и члана 160 Породичног закона прописано да малолетно дете има право на издржавање од родитеља који имају право и дужност да издржавају дете под условима одређеним тим законом. Издржавање се одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. Потребне потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода и других околности од значаја за одређивање издржавања. Ако је поверилац издржавања дете онда висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда какав ужива и родитељ, као дужник издржавања. Приликом оцењивања могућности лица које је дужно да даје издржавање, суд ће у смислу наведених законских одредби узети у обзир све његове приходе, стварну могућност да стиче зараду за сопствене потребе, законску обавезу издржавања других лица и друге околности од значаја за одређивање издржавања. Родитељ је дужан да на све могуће начине обезбеди довољно средства за егзистенцијалне потребе своје деце, при чему се мора узети у обзир да ли је у радном односу или не, као и његове стварне могућности да радом оствари зараду не само ради задовољења својих, већ и потреба издржаваног лица. Минимална сума издржавања представља суму коју је као накнаду за храненике, односно за лица на породичном смештају периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, у складу са наведеним законом. У том контексту, правилно је првостепени суд одлучујући о доприносу тужиоца у издржавању малолетног сина и ценећи интерес малолетног детета који подразумева да свако дете има право на обезбеђење најбољих могућих животних и здравствених услова за правилан и потпун развој, као и ценећи породичне имовинске прилике родитеља, обавезао тужиоца да доприноси издржавању малолетног детета износом од 35.000,00 динара месечно.

Околност да суд није одлучио о предлогу пуномоћника тужене да се од ПИО Фонда по службеној дужности прибави извештај о примањима туженог без утицаја је на законитост и правилност побијане пресуде, с обзиром да су имовинске прилике туженог, односно висина зараде коју је остварио као и имовина коју поседује поуздано утврђена на основу његовог исказа. С друге стране, допринос тужиоца у издржавању малолетног туженог је одређен на износ од 35.000,00 динара, што представља 35% основне зараде тужиоца, који је и задужен и месечним износом кредита од 40.000,00 динара, што збирно у односу на основну зараду представља 75% исте, те је првостепени суд имајући у виду расходе приликом досуђења месечног износа издржавања мал. ВВ имао у виду могућности тужиоца као дужника издржавања да и додатно приходује.

Надаље, потребе малолетног ВВ у поступку пред првостепеним судом нису посебно процењиване, међутим, по налажењу овог суда износ од 35.000,00 за дете уобичајених потреба и с обзиром на његову старосну доб свакако представља прецењен износ, тим пре што овај износ знатно превазилази минималну суму издржавања коју одређује надлежно министарство за децу која се налазе у хранитељским породицама, коју суму суд оквирно има у виду приликом одређивања висине издржавања, а на коју је у овом случају обавезан да плаћа само један родитељ, овде тужилац. Због тога, а имајући у виду да се ради о детету узраста од ... године, те да ће наведеним износом свакако бити задовољене уобичајне потребе издржавања која се тичу трошкова исхране, одеће, обуће за малолетног сина парничних странака, то се наводима жалбе тужених не доводи у сумњу законитост и правилност одлуке из става трећег изреке у погледу висине доприноса туженог, јер је имајући у виду очигледно низак календарски узраст детета, као и околност да је на име издржавања тужилац обавезан да доприноси износом од 35.000,00 динара, то исти износ се сматра довољним за задовољење месечних потреба издржаваног лица.

Како се ни другим наводима жалбе тужених не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде, Апелациони суд у Београду је на основу одредбе из члана 390 ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке.

Међутим, по налажењу овог суда одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу петом изреке ожалбене пресуде је заснована на погрешној примени члана 207 Породичног закона. Наиме, у конкретном случају, овај парнични поступак започет је подношењем тужбе тужиоца којом је тражио да се утврди да је природан отац малолетног детета ББ, усмерен према туженој ВВ као мајци, те да странке над малолетним дететом заједнички врше родитељско право. Тужена је у одговору на тужбу, пре упуштања у расправљање, признала да је тужилац отац првотуженог, због чега је донета делимична пресуда у погледу тог захтева тужиоца. Предметни поступак је даље вођен за поверавање, уређење начина виђања и издржавања малолетног детета, те како одлука о томе служи задовољењу интереса детета, а расправљање предузимања радњи у поступку има за циљ утврђивање најбољег интереса детета, те имајући у виду специфичност односа који се у овом поступку уређују, Апелациони суд је заузео став да се у спору ове врсте не може утврђивати успех вођења парнице, те да је одлуку о трошковима поступка донео по слободној оцени, пре свега водећи рачуна о разлозима

правичности, због чега је и одлучио да свака странка сноси своје трошкове панричног поступка, па је на основу одредбе члана 401 тачка 3 ЗПП, одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија**  
Зорица Ђаковић с.р.

**За тачност отправака**  
**Управитељ писарнице**  
**Јасмина Ђокић**

**МС-СК**

**Д-на: Предмет доставити Вишем суду у Београду.**